

29. november - dan republike

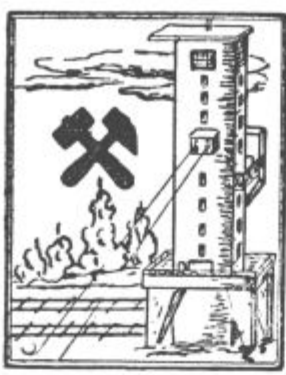
Pred desetimi leti — 29. XI. 1943 — so se zbrali v Jajcu predstavniki vseh jugoslovanskih narodov in sprejeli sklepe, katerimi so bili postavljeni temelji nove Jugoslavije. Mogočno gibanje jugoslovanskih narodov, ki je imelo do takrat pretežno osvobodilni značaj, je preraslo in dobilo značaj borbe za novo, demokratično državno tvorbo. Drugo zasedanje AVNOJ je manifestiralo ta značaj narodnoosvobodilnega gibanja s sklepi, ki so potrdili in uzakonili novo ljudsko oblast, potrdili federativno ureditev nove jugoslovanske državne skupnosti in obračunali s starimi politiki, ki so se doma ali v emigraciji vezali s sovražniki svobode jugoslovanskih narodov in proti njihovi osvobodilni borbi.

Zgodovina naših narodov je bogata napori, žrtv in uspehov za ugotovitve svoje neodvisnosti in svobode ter za zgraditev demokratične, socialistične družbene ureditve.

Ničesar ni bilo našim narodom podarjenega. Za vse, kar so dosegli in kar danes imajo, so se morali trdo in zagrizeno boriti. Takšen kot je bil narodnoosvobodilni boj proti številnim fašističnim divizijam, takšna je skozi deset let vsa njihova borba proti imperialističnim težnjam. Toda enodušna volja jugoslovanskih narodov po svobodnem, socialističnem in demokratičnem življenju, katere izraz je politika jugoslovanskega državnega vodstva, je bila vedno tista sila, ob kateri so propadle že prve fifty-fifty kombinacije z Jugoslavijo, ob kateri se je razbil od leta 1948 trajajoč pritisk brutalnega ruskega imperializma in ob kateri se je razbil poizkus mešetarnjenja z našim slovenskim ljudstvom v coni »A« in Trstu ter ob kateri si bo polomila zobe požrešna rimska volkulja.

Pomoč in simpatije naprednega svobodoljubnega sveta spremljajo naše narode na njihovi ustvarjalni poti.

S ponosom na to svojo stvaritev ter z vero v občečloveški napredek in prijateljstvo med narodi sveta praznujejo naši narodi deseto obletnico svoje republike.

Velenjski

IZDAJA SINDIKAT
RUDNIKA VELENJE

VELENJE, 15. NOVEMBRA 1953

LETO I. — ŠTEV. 11 — CENA 10 DIN

RUDAR

UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK ZDENKO FURLAN — UREDNIŠTVO: RUDNIK VELENJE. CEKOVNI RAC. ŠTEV. 622-T-4 PRI N. R. ŠOSTANJ. TISK CELJSKE TISKARNE V CELJU

Delovnemu ljudstvu Jugoslavije vsem državljanom in državljanke, vsem članom in pristašem Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije

Po volitvah novembra 1945, ko ste volili poslance za ustavodajno skupščino, ki je s sprejetjem ustave zasidrala rezultate zmage ljudske revolucije, in volitvah marca 1950, ko ste izvolili novo zvezno Ljudsko skupščino v znamenju borbe za obrambo svobode in neodvisnosti države pred napadalnostjo Sovjetske zveze in njenih satelitov, ste sedaj poklicani, da ob koncu novembra izvolite poslance za novo zvezno Ljudsko skupščino, sestavljeno v duhu novega ustavnega zakona iz Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev. Hkrati boste volili tudi poslance za republiški zbor in zbor proizvajalcev ljudske skupščine svoje ljudske republike, medtem ko bodo državljani Vojvodine volili pokrajinski zbor in zbor proizvajalcev svoje ljudske skupščine, državljani Kosova in Metohije pa oblastni zbor in zbor proizvajalcev svojega oblastnega ljudskega odbora.

Medtem ko je prva zvezna Ljudska skupščina po sprejetju ustave izvršila veliko zakonodajno delo in izdelala novi ustavni red ter sprejela prvi petletni plan izgraditve našega gospodarstva, je druga skupščina nadaljevala veliko delo izgraditve socializma v borbi proti birokratizmu in državnemu kapitalizmu ter izročila gospodarska podjetja v upravo samih proizvajalcev, ustvarjajoč s tem nov socialistični družbeni red in nov gospodarski sistem, zasnovan na upravljanju gospodarstva po delovnih kolektivih ter na samoupravljanju delovnega ljudstva v občini, mestu in okraju. Postavljeni so bili trdni temelji za izgraditev socialistične demokracije.

Preteklih osem let, ko sta zasedali ti dve skupščini, so napori naših narodov, da se izkopljejo iz stoletne zaostalosti in stopijo na pot svetlejše in srečnejše življenja, obrodili bogate sadove. Pokadilo se je iz dimnikov številnih novih velikih tovarn, zgrajene so bile ali pa se dokončujejo mnoge nove električne centrale, nove železniške proge in ceste, velika naravna bogastva naše dežele se vse bolj izkoriščajo za razvijanje ljudske blaginje. V kratkem času si je naša industrija že odprla pot na tuja tržišča in naše zveze z drugimi državami se vedno bolj krepe. Čeprav smo morali posvetiti največjo pozornost zgraditvi težke industrije, se je razvila tudi industrija potrošnega blaga, a zaradi zagotovitve naše neodvisnosti in svobode sta bili zgrajeni tudi močna ljudska armada in močna vojna industrija. Na kulturnem in socialnem področju so bili doseženi pomembni uspehi. Novi gospodarski in družbeni sistem je sprostil stoletja zavirane ustvarjalne sile ljudstva, dosledno izvajanje velike ideje bratstva in enotnosti naših narodov

najširše sodelovanje delovnih ljudi v organih samoupravljanja, za večje angažiranje samoupravnih organov v borbi proti ostankom birokratizma in partikularizma.

Predlagajte za kandidate ljudi, ki so si z dosedanjim delom pridobili zaupanje delovnega ljudstva, ki jamčijo, da bodo s svojim delom kot ljudski poslanci opravičili to zaupanje in znali zavestno izpolniti svojo poslansko dolžnost v novi skupščini, katere vloga se bo močno dvignila v celotnem družbenem življenju, s tem pa tudi odgovornost ljudskih poslancev.

DRŽAVLJANI IN DRŽAVLJANKE!

NOVEMBERSKE VOLITVE

naj pokažejo čvrsto voljo naših narodov, da nadaljujejo pot, po kateri gre socialistična Jugoslavija v svoji notranji izgraditvi, v izgraditvi svoje obrambne moči in v nadaljnji krepitvi svojega mednarodnega položaja;

naj bodo še ena močna manifestacija politike bratstva in enotnosti naših narodov, politike vsestranskega razvoja vsakega naroda posebej in vsake narodne manjšine, ki živi v mejah Federativne ljudske republike Jugoslavije; naj potrdijo pravilnost politike, ki je delavski razred naše države spremenila v dejanskega upravitelja tovarn, rudnikov in podjetij, ki mu je zagotovila vlogo, ki jo mora imeti v interesu napredka celotne družbe. Z izvolitvijo zbora proizvajalcev izpopolnjuje naš delavski razred skupno z delovnimi kmeti sistem samoupravljanja in še večjega sodelovanja neposrednih proizvajalcev v politiki razvoja našega gospodarstva in socialistične demokracije;

naj potrdijo pravilnost sedanje politike na vasi, ki je z uvedbo novega gospodarskega sistema omogočila likvidacijo vseh administrativnih ukrepov v kmetijstvu in uvažanje takšnih metod, ki bodo ustvarile pogoje za svobodno gospodarenje tako socialističnih združinskih organizacij, kakor tudi individualnih gospodarstev delovnih kmetov. Delovni kmetje naše države so zastavili tako v vojni kakor v miru ogromne napore za zgraditev in napredek naše domovine. Ti napori so skupno z napori delavskega razreda ustvarili podlago za nadaljnji močan razvoj modernega kmetijstva, za boljše življenje delovnih kmetov. Ti napori so omogočili naši skupnosti, da iz leta v leto odvaja več sredstev za razvoj vasi. Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije poziva delovne kmete, naj vložijo nove napore v borbo za hitrejši in vsestranski razvoj kmetijstva, za razvijanje socialistične demokracije, za krepitev družbenega samoupravljanja, za vsestranski razvoj združništva zaradi svoje blaginje in blaginje celotne naše skupnosti.

NOVEMBERSKE VOLITVE

naj potrdijo pravilnost politike, ki je raztrgala stoletne okove delovnim ženskam naše domovine, jih izenačila v pravicah z moškimi in ustvarila možnost za vsestransko sodelovanje na vseh področjih političnega, gospodarskega in družbenega razvoja. Toda naša zaostalost, predvsem pa zaostalost na vasi, ovira delovne žene, da bi aktivneje sodelovale v političnem življenju. Borba proti tej zaostalosti bo ustvarila boljše pogoje za sodelovanje žena v družbenem življenju, kar je neogiben pogoj za doseg popolne enakopravnosti žena in za napredek celotne družbene skupnosti;

naj potrdijo pravilnost politike, ki je posvečala mladini naše države veliko pozornost in ji omogočila vsestranski razvoj. Naša skupnost dolguje mladini največje priznanje za njene ogromne napore in žrtve v vojni, za njeno množično sodelovanje pri obnovi in izgraditvi države, pri graditvi naše armade ter krepitvi neodvisnosti in svobode naše države. V novembrskih volitvah bo šlo na volišče veliko število mladincev in mladink, ki bodo prvič izkoristili svojo volilno pravico. — Skupno z vso mladino bodo glasovali za to, da naša skupnost v svojem nadaljnjem razvoju posveti mladini še večjo skrb;

naj potrdijo pravilnost politike neprestane krepitve jugoslovanske ljudske armade kot močnega orodja za obrambo nacionalne svobode in neodvisnosti naše domovine ter ohranitev miru;

naj potrdijo pravilnost zunanje politike naše države, ki je zagotovila prijateljstvo in ugled našim narodom pri velikem številu drugih narodov in držav. Pri novembrskih volitvah bomo glasovali za nadaljevanje dosedanje zunanje politike, za krepitev prijateljstva z vsemi narodi, ki žele prijateljstva z našo državo, za krepitev balkanskega sporazuma z Grčijo in Turčijo, za nadaljnje razvijanje prijateljskih odnosov z Združenimi državami Amerike, Veliko Britanijo in Francijo, za normaliziranje odnosov z vsemi sosedi in drugimi državami, ki še danes zavzemajo sovražno stališče nasproti naši državi, za pravilno ureditev tržškega vprašanja tako, kakor to najbolj ustreza interesom miru in interesom samega tržškega prebivalstva, za borbo proti vsem agresorskim težnjam v sodobnem mednarodnem življenju in proti vsem tistim silam, ki hočejo razpohovati in razširiti spore in nesoglasja, ki so danes v svetu, za nadaljnjo podporo pravični in osvobodilni borbi narodov, ki se bore za svojo svobodo in neodvisnost, za nadaljnjo podporo politiki krepitve vloge Organizacije združenih narodov, za razvijanje in razširitev ekonomskega sodelovanja z drugimi državami, za razvijanje sodelovanja z delavskimi organizacijami, socialističnimi strankami in drugimi naprednimi demokratičnimi gibanji, za politiko miru in mirnega mednarodnega sodelovanja.

DRŽAVLJANI IN DRŽAVLJANKE!

Pri novembrskih volitvah glasujte za kandidate, ki se bodo v novih skupščinah zavzemali za nadaljnjo rast ljudske blaginje, za dvig življenjske ravni, povečanje proizvodnje v industriji in kmetijstvu povečanje stanovanjskih gradenj, za zgraditev novih šol in bolnišnic. Za vse to so dane možnosti, ker Jugoslavija ni več zaostala dežela, marveč stopa v vrsto industrijskih držav. Z dosedanjim zgraditvijo in dokončevanjem velikega števila tovarn in elektrarn, ki so pred neposrednim začetkom obratovanja, so ustvarjeni za vse delovne ljudi naše države takšni pogoji, da lahko v prihodnjih letih pričakujemo resen dvig življenjske ravni in boljše pogoje za življenje in delo.

TOVARIŠI IN TOVARIŠICE!

Politična borba, ki se bo razvila med volilno kampanjo, naj služi našim narodom kot sredstvo za nadaljnjo krepitev socialistične demokracije, kakor tudi kot sredstvo za nadaljnje onemogočanje sil, ki zavirajo socialistični in demokratični razvoj naše skupnosti. V volilni kampanji je treba odločno pobijati pojave demagogije, šovinizma in verske nestrpnosti ter vsako poudarjanje lokalnih in osebnih interesov v škodo interesov skupnosti. Ostanki sovražnih sil, ki životarijo v

Rezultati volitev v okrajni zbor proizvajalcev

Proizvajalci na območju velenjske občine so 5. novembra volili članke v okrajni zbor proizvajalcev. Rezultate teh volitev vam priobčujemo v tem članku.

Rudnik

V prvi volilni enoti, ki je obsegala jamski obrat, to je 3 volišča, je bilo kandidiranih 26 kandidatov, od katerih so bili izvoljeni trije. Od vpisanih 838 proizvajalcev jih je volilo 701 ali 83,6%.

Izvoljeni so bili:

Hajsinger Martin z 222 glasovi
Grebenšek Ciril s 185 glasovi
Mravljak Hubert s 130 glasovi

V drugi volilni enoti, ki je obsegala tri volišča, in sicer gradbeni oddelki, elektrostrojni obrat in zunanji obrat, separacijo ter direkcijo, je bilo kandidiranih 11 kandidatov. Od teh so bili izvoljeni trije. V volilnih imenikih je

bilo vpisanih 602 proizvajalcev, od katerih jih je volilo 550 ali 91,3%.

Izvoljeni so bili:

Zgank Nestl z 248 glasovi
Inž. Čuk Franc z 222 glasovi
Inž. Jurman Franc s 170 glasovi

Udeležba pri teh volitvah je bila 86%. Večina volivcev je izvršila svojo dolžnost že jutraj, popoldne pa so glasovali tisti, ki so prišli na delo v drugi izmeni.

Elektrarna in železnica

Oba kolektiva sta tvorila eno volilno enoto. Od 151 volilnih upravičencev jih je glasovalo 138. Ta volilna enota je postavila pet kandidatov, izmed katerih je bil z veliko večino izvoljen Blagošček Frido, ki je dobil v elektrarni 120 glasov, od strani železnice pa 12 glasov. Volitev se je udeležilo 91% proizvajalcev.

Zbori volivcev v velenjski občini

Ljudski odbor mestne občine Velenje je na svoji seji dne 8. 10. 1953 določil, kje in kdaj naj bi bili zbori volivcev na območju naše občine. Za izvedbo zborov volivcev so bili zadolženi posamezni ljudski odborniki, in sicer vsak za svojo volilno enoto.

Tako so bili zbori volivcev od 11. pa vse do 29. oktobra 1953 po vseh vaseh, ki spadajo pod občino Velenje, kakor tudi v samem Velenju.

Ljudski odborniki so bili na seji LO seznanjeni z namenom, ki jih imajo zbori volivcev v predvolilni kampanji, prav tako pa jim je bila jasna tehnična stran izvedbe zborov volivcev. Zbori volivcev pa v merilu celotne občine — zaradi nezadostne zainteresiranosti nekaterih ljudskih odbornikov — niso bili obiskani v zadostnem številu ter so jih morali ponovno sklicevati. Mnogične organizacije, ki v svojem članstvu zajemajo vse volivce, niso pokazale dovolj zanimanja, da bi se zbori pravočasno izvedli. Zaradi nezadostne aktivnosti odborov množičnih organizacij in posameznih ljudskih odbornikov je bilo več primerov, da zbori volivcev niso bili sklepni in je bilo njihovo delo onemogočeno.

Ponovno so se morali zbori volivcev vršiti v Velenju, Skalah, Sentbrici, Paki in Saleku.

Da je bilo prvotno premalo političnega dela in agitacije od strani odborov množičnih organizacij kakor tudi ljudskih odbornikov, nam dokazuje to, da so bili ponovno sklicani zbori volivcev številno obiskani in dosegli svoj namen. Izmed vseh zborov, ki so bili v preteklem mesecu, je bil najbolj pripravljen, številno obiskani in izveden zbor volivcev v Podkrajju. To nam jasno dokazuje, da so se tam člani SZDL, Zveze komunistov in ljudski odborniki zavdali svoje dolžnosti, ki jo imajo v času, ko stojimo pred volitvami v naše najvišje organe oblasti.

Na zborih volivcev so volivci razpravljali o kandidatih, ki kandidirajo v naši občini. Najbolj so se zavzemali za tovariša Viktorja Avbija, ki kandidira za poslanca v Zvezni zbor ljudske skupščine FLRJ. Za Republiški zbor ljudske skupščine LRS pa so sprejeli kandidata tovariša Toneta Ulriha in tovariša Jožeta Turniška. Dalje so se volivci predvsem zanimali za komunalno dejavnost občine, to je za popravilo cest, mostov itd. V okoljskih vaseh so predvsem razpravljali o vprašanju davka, zlasti so razpravljali o tem, da so kmetje v hribovitih predelih z ozirom na nižnjo previsoko obdavčeni. Davčna komisija naj bi v bodoče to sorazmerje upoštevala.

Tudi kolektiv Gradisa Šoštanj je rekel odločno — ne

Sredi plodonosnega dela in napredka v naši državi nam misel nehoti uhaja na torišče velikih političnih dogajanj v svetu — posebno pa po krivičnem sklepu Anglo-ameriške vlade v pogledu Trsta. Kot v vsej državi, se je tudi kolektiv »Gradis« Šoštanj priključil ogorčenim protestom proti zakulisnim trgovinam na račun naše države — odločno smo rekli — ne in ta odločnost se je pokazala na vseh protestnih zborovanjih, nas še bolj zblížala in razgibal kolektiv prav v času predvolilnih sestankov. Vestno zasledujemo govore naših voditeljev na vseh predvolilnih zborovanjih, sledimo izbiri kandidatov in seveda pri tem ne pozabimo na naše lastne kandidate. Postavljena kandidacijska komisija res ni imela veliko dela, ker je kolektiv že itak izbral najboljše med najboljšimi. Tako so bili za re-

publiško skupščino zbora proizvajalcev predlagani Stegner Andrej, direktor tovarne usnja, Oslonnik iz TE Velenje, Somrak, Barovič in šef gradbišča Gradisa Šoštanj ing. Cvahte Srečko, vendar se je kandidacijska komisija odločila, da predlaga za kandidata le tov. Stegnerja.

Več predlogov pa je padlo za Okrajni zbor proizvajalcev in po večdnevni diskusiji se je kolektiv odločil, da postavi za kandidata šefa gradbišča ing. Cvahte Srečka, predsednika DS tov. Maverja, tov. Stropnika in Stresa, dokončno pa se je kolektiv odločil na volitvah dne 5. t. m., na katere se je temeljito pripravil.

Ko smo se pripravljali na volitve, smo skušali tudi v kolektivu doseči temeljit preobrat v pogledu delavskega samoupravljanja, vsak član DS odnosno kolektiva dobro pozna gospodarsko stanje gradbišča, se zanima za proizvodnjo ter dobesedno odloča o vseh važnih vprašanjih in problemih gradbišča. Da dvignemo strokovni in politični nivo naših delavcev smo organizirali tečaje, kjer nam bodo naši lastni predavatelji nudili dovolj koristnih snovi za nadaljnje strokovno in politično delo, saj kolektiv »Gradis« Šoštanj čaka prihodnje leto težka naloga — dokončna izgraditev termo-elektrarne Šoštanj.

Cepuš L.

Kako potekajo priprave za volitve?

Priprave za volitve v zvezni in republiški zbor, ki so razpisane za 22. november, ter v zvezni in republiški zbor proizvajalcev, razpisane za 24. november, so v polnem teku.

Zbori volivcev so v vseh volilnih enotah že izvedeni, vendar smo s tem delom priprav zaključili do dneva volitev samo še formalno pravno plat teh priprav, nikakor pa ne moremo trditi, da so tudi politične priprave že zaključene, da bi lahko mirno čakali samo še dneva volitev. Napačno bi bilo misliti, da je najvažnejša stvar priprav na volitve, da so zbori volivcev sklepni in zakoniti, da so postavljeni volilni odbori, pripravljene glasovnice itd. To je, kakor rečeno, formalna plat, ki zasluži pozornost, da se z njo seznanimo, ne sme pa iti na škodo političnih priprav, ki so bistvenega pomena. Za volivce je mnogo važnejše od tehničnega postopka, da jih seznanimo s pomenom naših volitev za razvoj socializma pri nas, da bomo lahko šli na volitve z razčiščenimi pojmi glede sedanjega razvoja in z jasno perspektivo v bodočnost. Volivcem bomo morali nuditi še dovolj možnosti, da se s pomenom sedanjih volitev seznanijo, pri čemer bodo morale zopet politične organizacije — ki so za to poklicane — odigrati pomembno vlogo. Na tem mestu pa je potrebno omeniti vsaj nekaj o bodoči vlogi ljudskega poslanca, ker je prav v tem pogledu precej nejasnega med našimi volivci.

Skoraj na vseh množičnih sestankih, tako tudi na zborih volivcev, kjer so razpravljali, kakšni ljudje naj bi prišli na kandidatsko listo, so se pojavila mišljenja, da je treba kandidirati take ljudi, ki nam bodo pripravljali pomoč pri reševanju drobnih lokalnih problemov posameznega podjetja, vasi, občine itd. To se pravi, ljudski poslanec naj bi bil tisti, ki bi nas vselej rešil iz zagate, kadar bi stali pred kakšnim problemom.

blemom, ki pa se največkrat pojavlja v obliki pomanjkanja kreditov za investicije podjetij, za gradnjo cest, šole, za elektrifikacijo itd. Nekateri gredo v tem pogledu še celo dalje in smatrajo, da bo ljudski poslanec rešil iz težav tudi vsakega posameznika v pogledu pokojnin, sečnih dovoljenj, štipendij, davka in drugega.

Navedeni primeri nam kažejo, da si del volivcev predstavlja bodočega ljudskega poslanca kot čisto operativnega izvrševalca lokalnih nalog, ki jih je potrebno reševati po redni upravni poti v okviru družbenih možnosti; v drugem primeru pa ga gledajo kot svojega advokata in zagovornika, ki naj bi nametno njih samih posredoval pri različnih organih za rešitev njihovih osebnih zadev. Takšno gledanje je seveda v bistvu napačno in nima nič skupnega z vlogo ljudskega poslanca, čeprav s tem ni rečeno, da se bodoči poslanec s takšnimi in podobnimi stvarmi ne bi smel seznaniti.

Prvenstvena vloga in glavno težišče dela ljudskega poslanca bo v ljudski skupščini in njenih odborih. V ljudski skupščini in njenih odborih bo ljudski poslanec pri reševanju splošnih družbenih problemov in pri podvzemanju gospodarskih, socialnih, kulturno prosvetnih in drugih ukrepov delal in se zavzemal za interese splošne družbene skupnosti. Reševati takšne probleme in sodelovati pri raznih ukrepih, ki imajo za cilj pospeševati razvoj raznih panog družbene dejavnosti, pomeni poznati te dejavnosti in probleme, če hoče pozitivno vplivati na njihovo rešitev. Iz tega pa izhaja dejstvo, da bo moral ljudski poslanec živeti tudi s terenom in v praksi proučevati vse tiste ukrepe, ki jih je izdala ljudska skupščina v obliki pravnih predpisov ter iz terena zopet prenašati v delo ljudske skupščine vse tiste pomanjkljivosti, ki jih bodo morda še vsebovali izdani predpisi, gledani v luči prakse. Poleg navedenega bodo seveda ljudski poslanci prenašali s terena tudi druge probleme splošnega značaja, o katerih bo potrebno, da zavzame ljudska skupščina določeno stališče. Ljudski poslanec kot predstavnik delovnega ljudstva, ki ga je izvolilo v njegovi volilni enoti, je tudi odgovoren temu ljudstvu za svoje delo, kateremu mora od časa do časa poročati o svojem delu in o delu ljudske skupščine, oziroma o delu zbora, katerega član je. Prav tako mora poročati na seji okrajnega ljudskega odbora, kadar ljudski odbor to zahteva.

S tem bi bila v zelo grobi obliki nakazana vloga bodočega ljudskega poslanca, da bi vsaj malo razčistili pojme o njegovi vlogi.

Zaradi boljše orientacije o samem načinu volitev naj prikažemo še, kako je naš okraj z ostalimi okraji razdeljen na volilne enote, ni sicer samo za zvezne in republiške volitve, ki so nekoliko bolj komplicirane od volitev v okrajni zbor proizvajalcev.

I. Zvezni in republiški zbor

a) Okraj Šoštanj s 15 ob

Komunalni problemi na področju OLO Šoštanj

Področje okraja Šoštanj tvori deset občin, ki imajo nešteto komunalnih problemov, med katere je šteti naslednje: stanovanjsko vprašanje, preskrba s pitno vodo, občinske ceste, kanalizacija, elektrifikacija okoljskih vasi, obvarovanje obrežij rek in potokov, regulacija hudournikov in še vrsta drugih.

Sedaj pa pogledimo, kako rešujemo z razpoložljivimi sredstvi ta pereča komunalna vprašanja. Občinski ljudski odbori se trudijo očuvati in izboljšati stanovanjski fond z obnovo prostorov, prekrivanjem streh in fasad. Iz sklada najemnin delno krijejo te stroške, vendar jim primanjkuje finančnih sredstev za boljše ureditev stanovanjskega fonda in graditev novih stanovanjskih zgradb, da bi jih nudili delavcem, ki si sami svojih stanovanj ne morejo graditi. Pomanjkanje stanovanj se posebno občuti v občini Velenje in Šoštanj. Občinski ljudski odbori Velenje, Šoštanj, Mozirje, Gornji grad, Rečica ob Savinji in Nazarje so omogočili gradnjo stanovanjskih hišic delavcem in nameščenim z dodelitvijo brezplačnih zemljišč iz sklada splošnega ljudskega premoženja in jim tudi omogočili nabavo dolgoročnih kreditov. V teh občinah so nastala že cela naselja udobnih in zdravih stanovanj, vendar še mnogo premalo za rešitev stanovanjske krize.

Preskrba naselij z dobro in zdravo pitno vodo je posebno pereča v občini Nazarje. Za naselje Nazarje gradijo črpalni vodovod, ki bo oskrboval to naselje z zdravo pitno vodo, ki je tudi sosednjim naseljem primanjkuje. Posebno pereče vprašanje zdrave pitne vode je v vasi Prihova, v kateri vsako leto beležimo vedno več primerov tifusa, katerega žarišče infekcij je sumiti prvenstveno in slabi pitni vodi, kar so do sedaj pokazale mikrobiološke analize. Občinski ljudski odbor Nazarje kot investitor bo moral na kakršen koli način oskrbeti sredstva za podaljšanje vodovodnih cevi od Nazarja do vasi Prihova, da se prepreči nadaljnje širjenje bolezni. Tudi v občini Gornji grad je vprašanje, kako razširiti obstoječe vodovodno omrežje v Gornjem gradu in Bočni na tiste predele naselij, ki nimajo pitne vode. Šaleška dolina, posebno Velenje z naselji Stara vas, Pesje in Preloge nimajo niti pitne niti požarne vode, zato težko čakajo realizacije načrta za izvedbo šaleškega vodovoda, za katerega so načrti že v izdelavi. Z uresničitvijo tega vodovoda bo tudi delavsko naselje Novo Velenje oskrbljeno s pitno vodo, saj sedaj imajo prozorijs s triadno vodo iz rudniške jame. V Belih vodah se za potrebe Šoštanja dokončujejo dela na povečanju obstoječega vodovoda, za kar so napravljena tri nova zajetja, ki bodo dajala Šoštanju najmanj enkrat toliko vode kot jo ima sedaj.

Skozi okraj in področja občin vodijo republiške ceste drugega reda, okrajne ceste tretjega reda in občinske ceste četrtega reda poleg ostalih občinskih cest in kolovozov. Cestam se ne poklanja tiste skrbi, ne daje tistih količin gramoza, kot bi to za dobre ceste bilo potrebno. Skozi strnjena naselja Velenje, Šoštanj, Mozirje, Ljubno in Gornji grad bi bilo iz zdravstvenih in prometnih razlogov nujno modernizirati ceste s tlakom, betonom ali asfaltom. Na več krajih pa bi bilo potrebno republiško cesto razširiti posebno v predelu od Ljubnega do Logarske doline. Merodajni faktorji so bili za to že zaproseni, vendar uspeha še ni. Najboljše stanje na cestah je še na okrajnih cestah, čeprav tudi njim manjka mnogo gramoza. Občinskim cestam pa se že delj časa po osvoboditvi ne posveča tista skrb, kot bi to zaslužile. Občinski ljudski odbori nimajo v svojih proračunih predvidenih zadosti finančnih sredstev za nabavo potrebnih količin gramoza in za nastavitve cestarjev, ki bi skrbeli za občinske ceste, mostove, brvi in propuste.

Kanalizacija v naseljih vseh občin, posebno pa še v Velenju, Šoštanju, Mozirju, Nazarjih in Gornjem gradu, kjer so nastala nova naselja delavcev z novo zgrajenimi stanovanjskimi hišami, je poseben problem, naprave in izpeljave, ker občine nimajo svojih regionalnih zazidanih in urbanističnih načrtov, katere pa si morajo iste, zaradi pravilnega razvoja nabaviti, kar pa brez sredstev ne gre.

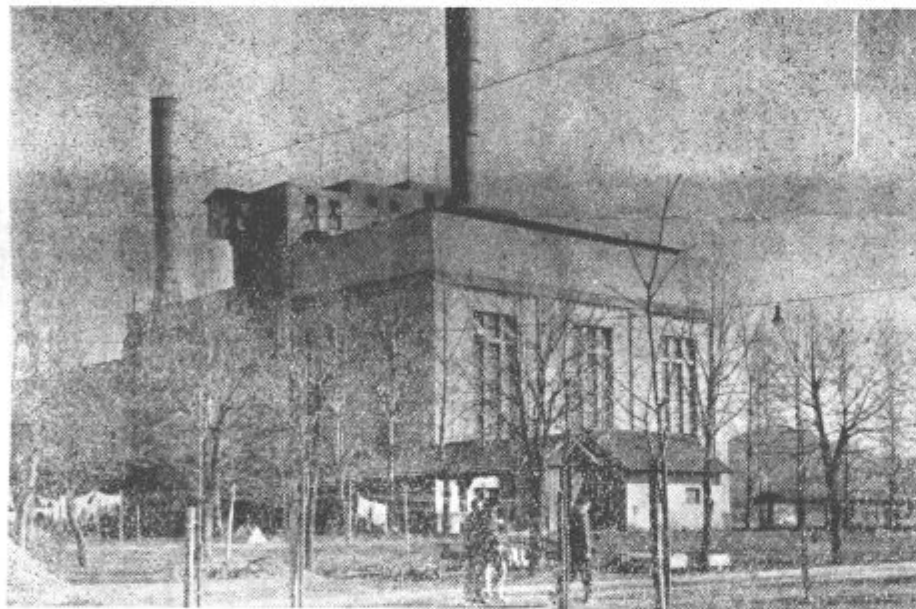
Elektrifikacija podeželja v našem okraju je zelo slaba. Pa tudi tam, kjer je, je zelo pomanjkljiva in slaba. Sedaj se izvaja elektrifikacija nekaterih vasi občin Velenja, Šoštanja, Mozirja, Ljubnega in Rečice/S. Elektrifikacijskim odborom za izvedbo elektrifikacije po vaseh nudijo LO in KZ ter Planinsko društvo Celje izdatno pomoč. Kljub temu pa še v večini hribovskih vaseh brlijo sveče.

Pri sestavi občinskih proračunov za leto 1954 bo nujno upoštevati te pereče probleme komunalne dejavnosti na področju poedinih občin, katerim je potrebno zagotoviti dovolj finančnih sredstev in pomoč ljudstva za izvedbo vseh teh nalog.

Miloš Volk

LEP USPEH KRVODAJNE AKCIJE V VELENJU

V Tednu Rdečega križa je bila izvršena akcija za prostovoljno oddajo krvi v Velenju. Ekipe Transfuzijskega zavoda iz Ljubljane je imela polne roke dela. Več kot 600 prostovoljcev se je prijavilo. Po temeljitih zdravniških pregledu je okoli 450 tovarnišev in tovarišic iz vseh kolektivov int udi gospodinj dalo kri. S tem so naši ljudje ponovno dokazali svojo visoko zavest.

Termo-elektrarna Velenje

Razvoj elektrifikacije naše države pred vojno in po vojni

Leta 1879 je največji pionir elektro-tehnike Edison, v Ameriki prižgal prvo žarnico in vzbudil po celim svetu veliko presenečenje. Kmalu nato pa se je začela širiti elektrika tudi drugod. Najprej je prodrla v mesto, nato v trge, zelo počasi v vasi in končno danes pa prodira že v najbolj oddaljena naselja.

Ker so pač Amerikanci prvi pričeli s proizvodnjo električne energije so tudi pri potrošnji na prvi stopnji. Leta 1949 je cela Amerika potrošila 400 milijard kWh, to je skupno Argentina, Brazilija, Kanada, Čile, USA in Peru, kar je skupno 315 milijonov prebivalcev in pride na osebo 1.260 kWh letno.

Na drugo mesto pride Avstralija, ki ima potrošnje 10 milijard kWh pa 12 milijonov prebivalcev in pride na osebo 800 kWh letno. Na tretjem mestu je Evropa. Skupno število porabljenih kWh je 245 milijard, s skupno 405 milijoni prebivalcev, ter odpade na eno osebo 605 kWh letno. Največje potrošnje na osebo v Evropi ima Norveška, in sicer 4.500 kWh, nato Švedska in Švica z 2.200 kWh. Najmanjša je Portugalska, ki ima na osebo samo 100 kWh, nato Madžarska 150, ter tretja Jugoslavija 170 kWh letno na osebo. Potrošnja v Jugoslaviji v letu 1952 je znašala 2.700 milijonov kWh. Če pogledamo samo Slovenijo, je bila potrošnja v letu 1939 350 milijonov kWh; na osebo odpade 270 kWh. V letu 1949 pa je proizvodnja porasla preko 100% t. j. skupno 880 milijonov kWh, ter pride na prebivalca že 625 kWh letno. Iz tega sklepamo, da je republika Slo-

venija najbolj preskrbljena v Jugoslaviji z električno energijo. Na 1.500.000 prebivalcev odpade 40% celotne proizvodnje samo na Slovenijo.

Da je Slovenija najbolj elektrificirana republika Jugoslavije je pripisati dobri zemljepisni legi naših voda (Drava, Soča, Sava), ker imajo velik padec ter veliko vode preko poletja. Kljub temu, da se razni športniki, turisti, včasih pa tudi kmetovalci jezijo na naše meteorologe, ki napovedujejo dež, prinese pa to sporočilo veliko veselje vsem tistim, kateri razpečavajo električno energijo. Več 10 tisoč ton premoga smo prihranili letošnje leto samo v Sloveniji, ker so bile naše rečne struge preko poletja polne. Premog, ki se tako krvavo potrebuje za druge namene, se mora varčevati. Če bi se ga razpisno uporabljalo za proizvodnjo električne energije, bi kaj hitro izčrpali naše premo-govno bogastvo. S tem pa ni rečeno, da bomo gradili samo vodne elektrarne ter opustili kalorične. Blizu ležišč premoga, bodo še vedno dobrodošle kot rezerva in izpopolnitev omrežja vodnih elektrarn.

Tako bo morala bodoča termo-elektrarna v Šoštanju začeti z obratovanjem dveh generatorjev že v začetku l. 1956 ter bo dajala dnevno 1.300.000 kWh, a tri leta pozneje pa bo s štirimi agregati proizvajala dnevno 2.600.000 kWh, letno bo to ca. 800 milijonov kWh, skoraj toliko kot je bila proizvodnja cele Jugoslavije v letu 1939.

Kakor povsod, tako se tudi v elektro-gospodarstvu borimo s hudimi težavami. Organi vodstva elektro-gospodar-

Vsi vemo kaj je sindikat, poznamo njegovo vlogo in naloge pri izgradnji socializma. Osnovna in najvažnejša naloga sindikata v socialistični demokraciji je nedvomno množična socialistična vzgoja delovnega ljudstva in nenehno ter vztrajno tolmačenje vse naše ekonomske in politične problematike najširšim delovnim množicam. Naš delavski razred je glavni nosilec izgradnje socializma, zato mora nujno vedeti za vse težave in probleme. Pa tudi uspehe v najožjem okviru osnovne gospodarske organizacijske enote (podjetja), kakor tudi v republiškem in vzevnem merilu. Popolno in vsestransko poznanje našega pesterega političnega in ekonomskega realizma je najvažnejši osnovni element za pravilno upravljanje gospodarstva po proizvajalcih in s tem garant za pravilno upravljanje gospodarstva po proizvajalcih in s tem garant, da bomo pravilno usmerjali našo borbo in napore do končne zmage — popolne izgradnje socializma v naši domovini.

Poleg teh bistvenih, v osnovi splošnih nalog, ima sindikat tudi razne specifične naloge n. pr. zaščito delavcev v posameznih primerih kršenja zakonov v škodo delavca itd. Ta zaščita pa je v naši praksi potrebna zelo poredko, ker ima socialistična Jugoslavija najmodernejše in najpopolnejše zakone za zaščito delavcev, ki absolutno garantirajo vse delavske pravice in so razne kršitve s strani organov delavskega samoupravljanja večinoma slučajne, ali pa so rezultat slabega poznavanja delavske zakonodaje — le zelo poredko delo raznih sovražnih elementov, ki se jim je uspelo vrniti v vodstvo raznih podjetij. In če se je to zgodilo, nas analiza vzrokov popelje navadno na premajhno budnost sindikalne družnice dotične organizacijske enote, ki je zanemarila svojo osnovno dolžnost — najintenzivnejše politično delo s kolektivom — ter s tem posredno, včasih celo neposredno zakrivila, da so v organe delavskega samoupravljanja bili kandidirani in izvoljeni, oziroma imenovani razni deklasirani elementi in agenti, ki ne izbirajo sredstev za načrtne metode za svoje delovanje. Ena najnevarnejših je vsekakor rušenje zaupanja kolektiva v vodstvo in s tem

nastalo nezaupanje v edinstveno pridobitev našega socializma — delavsko samoupravljanje. Iz tega se lahko porodi skepsa do našega državnega in partijskega vodstva, češ, da so razni zakoni in uredbe samo na papirju, vendar pa se ne izvajajo, kar ima lahko zelo težke posledice, t. j. ekonomske in politične. Če zanemarjamo stroj, se nam pokvari, vendar se da spet popraviti, kljub temu pa smo nedvomno zagrešili določeno ekonomsko škodo. Če pa zanemarjamo živga človeka, delavca ki bi mu morali posvečati vso skrb, ga vztrajno vzgajati v dobrega člana naše socialistične skupnosti in budno spremljati njegovo razvojni pot, pa smo napravili greh, ki ga je težko popraviti. Zločin pa je, če dovoljujemo, da zaradi naše

Prva obrtniška prireditev okraja Šoštanj

Dne 20. septembra 1953 je bila ob velenjskem jezeru velika obrtniška tombola, ki so jo organizirali šoštanjski in velenjski obrtniki, izdatno pomoč pa so nudili tudi obrtniki vseh sektorjev iz Zgornje Savinjske doline z lepimi tombolskimi dobitki.

Z majhno izjemo so bili vsi dobitki podarjeni. Prvi glavni dobiček — kompletno spalnico — so podarile mizarske delavnice vseh sektorjev iz Šoštanja in Velenja, za enoten tip dela pa je prevzel odgovornost mizarski mojster Jakob Meh iz Velenja.

Kuhinjsko opremo so podarile za malenkostno odškodnino mizarske delavnice Ljubno ob Savinji. Radio aparat je bil kupljen pri »Elektro-radio« Šoštanj, prispevek h kuonini pa je dal Okrajni odbor ljudske tehnike v Šoštanju. Samosobo so podarili trije mizarski obrtniki vseh sektorjev iz Gornjega grada, moško dvokolo pa mehanične delavnice v Šoštanju, delno pa je prispeval pripravljalni odbor tombole. Pet ton premoga je podaril rudnik Velenje.

V zamenjavo za sadni mlin je bil izdelan divan, ki ga je izdelal Miha Camlek, sedlarski mojster v Velenju za malenkostno odškodnino.

Nad 100 kg težkega prašiča je podarila Okrajna klavnicna Šoštanj, kuhinjsko kredenco Splošno stavbeno in mizarsko podjetje Smartno ob Paki, kod barve Tovarna barv Ljubija, lončeno peč lončarsko podjetje v Velenju, kubični meter mehkega rezanega lesa KDZ Velenje, kladro bukovič drv KDZ Salek, krupon podplatov Tovarna usnja Šoštanj, medtem ko je bila vreča bele moke nabrana z nabiralno akcijo. Par škornjev je podarila Mestna čevljarstva delavnica v Velenju, več sto raznih obrtniških izdelkov pa so podarile obrtne delavnice. Pomagali pa so pri tej akciji tudi okoliški kmetje in zasebniki.

Udeležbo cenijo na 5000 oseb in so bile tombolske tablice vse razprodane, celo premalo jih je bilo.

Prireditve se je udeležil tudi predsednik Republiške zbornice tov. Ivan Kristan, ki je navzočim pojasnil smisel prireditve, ob zaključku svojega govora pa je čestital pripravljalnemu odboru k uspehu prireditve.

Zal organizatorjem ni uspelo zaključka tombole objaviti po zvočniku zaradi okvare zvočne aparature, tako da se sedaj širijo govorice o nepravilnem postopku žrebanja in delitve majhnih kakor tudi glavnih dobitkov. Nepravilnosti sploh ni moglo biti, ker je bila prisotna komisija, ki jo je nadzoroval član Državne loterije iz Ljubljane in zastopnik uprave za dohodke pri tukajšnjem OLO tovariš Vinko Zabret in tovariš Jože Znidaršič, tako da bi bila zloraba nemogoča.

Rudniška kolonija bo v okras Velenju

Upravni odbor rudnika je na svoji seji 30. oktobra 1953 sklenil predlagati delavskemu svetu, da bi se še letos pričelo graditi ob robu Novega Velenja 30 družinskih hišic. Zato izbrana komisija si je ogledala teren in je izbrala zemljišče za kinodvorano do Kalšnikove hiše. Druga skupina hišic bo pa stala vzhodno od kolonije proti stavbišću nove šole. Te hišice bodo postavljene v prodajo na dolgoročno odplačilo.

Na tukajšnjo zbornico prihajajo vsak dan ljudje s tombolskimi kartami po dobitke. Tablice pa niso bile pregledane od za to določene komisije in so zaradi tega neveljavne.

Tombolske dobitke so dobili, in sicer po tekočih številkah:

1. Repnik Ivan, Skale
2. Kresnik Maks, Polzela
3. Brodnik Pavla, Gaberke, Šoštanj
4. Goltnik Ivan, Smihel nad Mozirjem
5. Novinšek Rudolf, Novo Velenje
6. Hudej Ivan, Skorno, Šoštanj
7. Silovšek Ferdo, Skale, Velenje
8. Oštr
11. Vidmajer Franc, St. Ilj, Velenje
12. Naraločnik Ljudmila, Šoštanj
13. Jelen Branko, Polzela
14. Savšek Rudolf, Hudinja, Celje-okolica
15. Sternad Franc, Letuš
16. Jezernik Stanislava, St. Ilj, Velenje
17. Zajc Martin, Šoštanj
18. Triglav Franciška, Polzela
19. Zajc Anton, Velenje

Ko je v mesecu avgustu trgovina »Tabor« odprla svojo poslovalnico v Novem Velenju, smo vsi potrošniki pričakovali povsem nekaj novega.

Prvi dnevi poslovanja so pokazali, kako ogromno zanimanje vlada za to poslovalnico. Priznati moramo, da so ljudje zadovoljni odhajali iz trgovine, saj so bili kulturno postreženi in tudi večja izbira se jim je nudila. Na drugi strani tudi ne moremo mimo dejstva, da je v konkurenčnem pogledu ta poslovalnica v prvih dneh svojega poslovanja opravila svoje poslanstvo.

Vsega tega pa danes ne moremo trdit. Postrežba je precej nazadovala in je v mnogih primerih osebje celo nevljudno. Nič več se ne nudi dovolj velika izbira blaga in tudi v tem, da bi živila dostavljali na dom ni ničesar. Zdi se mi, da se poslovalnica počasi spreminja v navadno podeželsko »štacuno«.

Nikakor ne dviga renome trgovine dejstvo, da se prodajajo neužitna živila kot n. pr. meso in jajca. Naj navedem samo en primer: Gospodinja K. M. je pred par dnevi kupila 10 komadov jaje in je bilo od teh samo eno užitno. Vendar to ni osamljen primer. Ko je neka druga tovarišica prinesla v trgovino nazaj 4 pokvarjena jajca, so ji odgovorili, da ne morejo pomagati, če so jajca pokvarjena. Res čudno! Torej, ti potrošnik si dolžan precej drago plačati neužitna živila.

Potrošniki bi želeli tesnejšega sodelo-

Za tombolski dobiček št. 9 in 10, t. j. kuhinjska kredenca in sod 100 kg barve pa se po žrebanju lastnika teh dveh števil nista oglašila, da prevzamata svoje dobitke.

Zato pozivamo, da se osebe s številkami 9 in 10 zglasijo na Okrajni obrtni zbornici v Šoštanju ali pri kateremkoli obrtniku v Velenju, da dobijo nadaljnja navodila.

Tov. Ostrovršnik Ivan, frizerski pomočnik iz Stare vasi pri Velenju se je prenačil, ker je mislil, da bodo ti dobitki ostali posameznim obrtnikom in je napadel tov. Meh Jakoba in pripravljalni odbor, da so goljufi ter skrivajo tombolske dobitke, ker je bilo iste potrebno nujno spraviti na varno. Zgoraj imenovanj je bil klican na odgovornost in s tega mesta preklicuje klevete, katere je izrekel ter se zahvaljuje upravnemu odboru, da je odstopil od ložbe.

Prireditve je povsem zadovoljivo uspešna, za kar gre zahvala upravnemu odboru »Svobode« Velenje, da so z razumevanjem odstopili prireditveni prostor. Okrajna obrtna zbornica Šoštanj

Razočaranje

vanja s trgovino, naj si bo to na sestankih potrošnikov, ki jih naj trgovina organizira, ali pa preko potrošniških svetov, kateri naj bi se vzpostavili.

Zani

In Ljudska univerza?

Ze pred 1. oktobrom se je sestel širši odbor LU in določil program dela za zimsko sezono. Prvo predavanje bi moralo biti že 27. oktobra. Poznani Egon Tomc bo lahko prišel decembra. Odbor LU je sklenil, da bo uvedel redno predavanje filmov na opek trak ob nedeljah dopoldne v čitalnici. Ze dvakrat smo prosili za filme, a se odgovora ni bilo. Začeli smo s štirimi tečaji: dvema angleškima, nemškimi in stenografskim. Zakaj ni bilo odziva, ne vemo! V Šoštanju delujejo kar trije angleški tečaji.

Sivo, megleno jesensko jutro. »Trst hočejo, zono A in B, našo kri!« ti udarja na ušesa od vsepovsod. Enakomeren ritem dela je prekinjen. Vse je razburjeno in vse samo čaka...

Ob 7 zjutraj stopi razrednik v razred barake. Poprej tako mirni dijaki so kakor velik plamen, ki se ne da pogasiti. Crna tabla je vsa prepisana z besedami, v katero so dijaki izlili svoj gnev nad veliko krivico, ki je pretila že itak malemu, a junaškemu slovenskemu narodu. Da, »En sam milijon, ki ga življenje krotoviči in vendar ga nikoli ne uniči!« kot je zapisal Kajuh.

Se nekaj trenutkov in klopi so bile

Še več stanovanj rudarjem

Na gradilišču Novega Velenja je vse živo. Dogotavljajo se stavbe, ki so že pod streho, zidajo se nove in se vršijo izkopi v upanju, da se bodo lahko še te dvignile iz zemlje.

Program dela gradbenega oddelka je precej obširen. Če govoriš z vodstvom oddelka, so trdno odločeni, da bi ta program v celoti izvedli. Vprašanje je samo, kaj bo k temu porekla mati narava.

Obrtniki imajo polne roke dela. Od mizarjev in pleskarjev do parketarjev vse hiti, da bi v določenem roku izvršili prevzeto delo. Najbolj zadovoljni smo, kadar oddamo stavbo v uporabo, tako pravi kolektiv gradbenega oddel-

prazne. Mladina je odhitela na trg, da pokaže, kako misli o dogodkih okoli Trsta. V očeh demonstrantov ni preplaha, kajti račun s plašljivimi rablji ne bi bil težak. Mladina, ki ji nudi oblast vse možnosti, da se izobražuje, ve, da je tekla za Trst kri, ve, da žrtve v Bazovici — simbolu Primorske — niso zaman!

Lepo je pri duši človeku ob takih resnih in istočasno svečanih trenutkih, ko vidi, kako je naš doraščajoči rod predan in ljubezni do vsega, kar je naše in spoštuje oporoko junaških borcev, ki so v boju za Trst, naše okno v svet, darovali 8000 življenj.

S.

ka, saj se v polni meri zavedamo, da je še mnogo rudarjev, ki čakajo na stanovanja.

Upravni odbor in Delavski svet rudnika sta se odločila, da se v drugem letu gradijo individualne stanovanjske hiše. Ta sklep celoten kolektiv pozdravlja in je že sedaj mnogo zanimanja, kdo in pod kakšnimi pogoji bo lahko dobil hišico v uporabo.

Dela je dovolj, treba je samo pridnih rok.

Zani

(Nadaljevanje s 3. strani)

SINDIKAT...

Naš sindikat so torej vodili ljudje, ki so hladnokrvno pokopali neprecenljivo va

Velenjska mladina le ni Kralj Matjaž

Da, resnično, naša mladina se je le čudila in prehitela pravilnega Matjaža. Naša mladina noče biti pravilni, temveč resnični junak pri današnji gradnji socializma. Mislila se je krepko zmotila, ko je mislila, da bo velenjska mladina se naprej spala. Povedati moramo vsem, da je velenjska mladina živa in delujoča v svoji organizaciji in da njen novoizvoljeni odbor, kateremu predseduje tovariš Krofi ml., optimizmom gleda v bodočnost.

V preteklih dveh letih, morda celo treh letih, mladinska organizacija v Velenju ni bila v čast velenjski mladini. Res je, da je tu in tam kak aktivni mladič malo več napraviti, toda izgovarjane besede in obljube so šle v poplavljenju in mladina je spet pozabila na svoje poslanstvo. Njihove besede se zdaj niso bile realizirane pri delu v organizaciji.

Sedanji odbor je na svojih sestankih mnogo razpravljalo o vzrokih nedostatkov mladine v tem obdobju, vendar se sedaj ni popolnoma na jasnem. Če mnenje je, da je bila temu kriva nezainteresiranost predsednika mladinske organizacije, odnosno celotnega odbora, ki svojemu predsedniku ni znal, pa ni mogel pomagati. S tem je dejanski predsednik le moral obupati, če se on predati sanjarjenju in razmišljanju in čakati nekoga, ki bo lepega mladini dokazal, da je to tista mladina, ki je skupno z ostalimi ljudmi razvijala zmago, ki je zgradila svojimi rokami gigantske objekte in je to tista mladina, ki sedaj pomaga pri vsem nam, posebno pa se na-

To bo skušal odbor rešiti z mladinski-mi družabnimi prireditvami in s svojo kulturno - umetniško skupino, katere ustanovitev je pred duri. Eno tako družabno prireditev nam je že uspelo pripraviti v kavarni »Central«, v kateri uspeh ne smemo dvomiti. Morda bi bil z malo boljimi šaljivimi točkami uspeh večji, toda znašli smo se v časovni stiski in smo morali program na hitro pripraviti.

Mladina je doživela prav prirčen večer v lepo okrašen dvoran, le to ni mogla vedeti, kako si je odbor trudil, da ne bi stene strop in tla začela vpiti o »salomonskem« računu, ki ga je tov. Kovačič blagovolil poslati mladinski organizaciji. Sicer bo o tem govoril še gosposdarski kritik našega mladinskega uredniškega odbora, ali že sedaj lahko povem tov. Kovačiču, upravniku kavarne »Central«, da se je zelo zmotil, ako je mislil, da si bo na račun mladinske organizacije delal dobičke. Isto povem tudi ostalim, ki bi morda s tem poizkusili in zagotavljali vsem, da bo mladinska organizacija znala javno kritizirati podobne pojave. Naj bo torej ta odstavek resen opomin vsem, ki bi morda v bodoče poskušali izrabljati mladinsko organizacijo, ki je za enkrat še finančno šibka, a dovolj močna, kadar gre za njene interese in njen ponos.

Mladina Velenja je 2. novembra t. l. s svojo udeležbo na masovnem predvzornem zborovanju v zadržnem domu dokazala, da ne zna samo plesati, temveč, da pozna tudi pomen volitev, ki so pred nami. Takoj ob vstopu tovariša Turnška, kandidata za poslanca, je z

s predsednikom občinskega komiteja tov. Vrtačnikom sta izrazila pripravljenost občine, da materialno pomaga mladini, v kolikor bi ona pokazala, da se trudi nekaj doseči. V imenu mladinskega odbora se zahvaljujem tovarišema za obljubljeno pomoč in jima zagotavljam, da odslej mladina ne bo nobenega razočaranja.

Po zborovanju je bila mladinska zabava, kjer je bilo opaziti več oseb, ki drugače ne smejo zahajati na ples. Torej so starši le prišli do spoznanja, da se njihovi otroci razvedre med njimi enakimi, ne pa v pivnici ob bokalu.

Naj na kraju še omenim, da si je mladina Velenja na zadnjem sestanku, na katerem je bila udeležba že kar precejšnja, izvolila svoj uredniški odbor, ki bo njene članke urejeval in jih nato predložil Velenjskemu rudarju v tisk.

Prepričan sem, da bo odslej velenjski mladini njena organizacija v ponos in da se temu ponosu ne bo hotela nikoli odreči. Veliko nalog ima naša mladina pred seboj, vendar o njih sedaj govoriti bi bilo preuranjeno. Mislím, da bo delo mladine dovolj jasno pokazalo, kaj mladina sploh želi doseči.

Predsednik ured. odbora:
Lekšan Jože

Nekaj o škalski mladini

Namenil sem se pisati o življenju in delu mladine v Škalah. Hkrati želim odgovoriti na razne pripombe nekaterih ljudi, ki imajo nejasne pojme o pogojih dela in razvoja mladega življa v vasi nad Velenjem.

Če bežno pregledamo razdobje od osvoboditve do danes, bomo srečali v teh letih nekaj svetlih trenutkov, ki nam na drugi strani osvetlijo mnoge težave v delu mladih ljudi. Kdor pozna razmere v Škalah ve, da je bila takoj po osvoboditvi, to je v letu 1945-46 zelo močna mladinska organizacija. Žal danes ni več tako. Takrat je bil mladini dan na razpolago takratni »Društveni dom«, ki pa je bil zelo neurejen, kar je bila posledica vojne in je bil potreben temeljite preureditve, da bi mogel služiti namenu. V tem domu se je spravila na oder marsikatera igra. Tudi razne družbene zabave so bile ena izmed oblik združevanja naprednih ljudi in kulturnega izživljanja. Iz te puščobe se je pričelo dvigati novo prosvetno življenje.

Toda prosvetno delo v škalskem aktivu je pričelo pešati. Ostale množične organizacije niso znale mladini nuditi pomoči, posamezniki iz teh organizacij pa so bili brezbržni do razvoja političnega dela. Gotovo mi ne bo nihče oporekal, če trdim, da je bilo nekaj ljudi, ki so bili kos nalogam, toda niso imeli volje do dela. Čutiti je bilo, da je manj-

„Živio Tito“ tako so nas pozdravljali v Avstriji

Ob koncu šolskega leta sem bil med srečnimi dijaki, katerim je bila obljubljena tritedenska počitniška kolonija v Avstriji. Prišel je težko pričakovani dan: dne 24. julija popoldne smo sedli v vlak in po štirih urah vožnje prispeli v Ljubljano. Tam so nas čakali mnogi vodilci in učitelji, ki so nas naslednje jutro spemili v Avstrijo.

Prvo noč smo prespali v domu Majde Vrhovnik. Drugega dne smo se zgodaj odpeljali proti Gorenjski. Postaje so kar švigale mimo brzovlaka in kmalu smo se ustavili na Jesenicah. To je zadnja slovenska postaja ob avstrijski meji. Tukaj je bil obmejni pregled. Kmalu smo se odpeljali dalje. Že od daleč smo zagledali karavanski predor, ki veže Slovenijo z Avstrijo. Že drvim skozi predor in po devetih minutah smo v Avstriji. Ugledamo polja, gozdove in travnike, vse tako, kakor pri nas. Težko mi je postalo ob misli, da je bila to nekoč slovenska zemlja. Peljali smo se mimo Baškega jezera in prispeli ob treh popoldne v Beljak. Mnogi ljudje so nas pozdravljali z vzkliki »Živio Tito!« »Živela Jugoslavija!« Kmalu po postaji

Vrbi, smo zagledali Vrbsko jezero. Na postaji Krumpendorf smo izstopili in se napotili k jezeru. Vkrcali smo se na veliki motorni čoln in se odpeljali proti Sekiri. Motorni čoln je hitro rezal valove, mi pa smo peli in viskali od veselja. Nastanili smo se v prijetnem mladinskem domu. Nikoli ne bom pozabil lepih dni kopanja in vožnje s čolni po jezeru, dobre hrane in prijaznih Avstrijcev. Najlepše pa je bilo, ko smo se podali na izlet na kakšno goro ali bližnje jezero ali pa v lepe hrastove in smrekove gozdove, ki skrivajo mnoga mala jezera, v katerih cvetejo beli lokvanji. Najbolj pa mi bo ostal v spominu izlet z avtobusom po Koroški.

Zgodaj zjutraj smo se odpeljali iz Sekire proti Celovcu. Celovec je lepo mesto, polno trgovin in znamenitosti. Najbolj nam je ugajal velik kip zmaja na glavnem trgu. Ko smo si ogledali nekdanje slovensko mesto na Gosposvetskem polju, smo se peljali dalje, kjer so Korošanci ustoličevali svoje vojvode, videli smo Gospo sveto in že od daleč smo zagledali vojvodski prestol, ograjen z železno ograjo. Od tukaj smo se odpeljali proti Ostrovici.

V daljavi smo zagledali grad, na visokem, strmim in pustem pobočju. To je bila stara trdnjava, nekdanja cesarska last. Potem jo je odkupil grof Ivan Khevenhüller. Okoli grča je navzgor speljana obzidana cesta. Na vsakih 60 metrov jo pregrajuje stolp z vrati ali dviznim mostom. Takih stolpčev je 14. Na glavnem grajskem stolpu je visela zastava nekdanjih grofov. Na grajskem dvorišču je restavracija, v kateri strežejo natakariji in natakarike, oblečeni v srednjeveške grofovske obleke. V gradu je tudi muzej. V njem smo videli zbirko starega viteškega orožja, to je mnogo najrazličnejših oklepov, mečev, helebard, sulic, raznih topov, zaplenjeno turško orožje itd. Najbolj nas je zanimal kip velikega Ulrika Serba. Kip je v naravni velikosti, visok 220 cm. Oblečen je v popolno bojno opremo z 1 in pol metra dolgim in 18 kg težkim mečem. Ta vitež-velikan je bil tudi glavni ljubljanske pokrajine.

Zelo zadovoljni nad vsem kar smo videli, smo zapustili grad in se odpeljali dalje skozi St. Vid in druga koroška mesta, k Osojskemu jezeru, odkoder smo se z žičnico odpeljali na hrib Osojščico. Do vrha hriba, ki je visok 1911 m, smo šli peš. Iz Osojščice smo imeli krasen razgled po Koroški. Po povratku s hriba smo zopet sedli v avtobus in zdrčali skozi Beljak in dalje ob Vrbskem jezeru v Sekiro.

Hitro so potekali zadnji dnevi počitnic. Čeprav smo se lepo imeli na Koroškem, se nam je tožilo po domu. Počitnice so minule. Zadnji dan smo imeli še razna tekmovanja, zvečer pa zaključno proslavo s kulturnim sporedom. Drugo jutro smo svečano sneli z droga jugoslovansko zastavo in se poslovili od prijaznih Avstrijcev. Sedli smo zopet v motorni čoln in se odpeljali na železniško postajo. Vlak je kmalu potegnil in našim očem se je skril prelepo Vrbsko jezero. Po triurni vožnji smo se skozi karavanski predor zopet vrnili v Jugoslavijo. Pozdravljena domovina! Polni hvaležnosti našemu upravitelju in naši oblasti, ki so nam

Stanovanjska komisija in njene težave

S tehnično izgradnjo našega rudnika in njegovo razširitev, je postalo stanovanjsko vprašanje v Velenju in okolici zelo pereče. Rudnik si prizadeva že nekaj let sem, z izgradnjo stanovanjskih hiš rešiti to krizo.

V distribuciji stanovanj pa nosi glavno breme stanovanjska komisija, ki ima polne roke dela.

Na rudniku je zaposleno 1.500 delavcev in uslužbencev. Od tega stanuje v zidanih stavbah 373 družin, v barakah pa 125 družin. Samci so nastanjeni v samskem domu, bivšem internatu in tudi v barakah. Po prošnjah za dodelitev stanovanj je ugotovljeno, da potrebuje stanovanje v zidanih hišah 235 družin, če pristejemo družine, ki stanujejo v lesenih barakah. Ostali stanujejo danes še vedno izven rudniških stanovanj, kot na gradu Turn, Gorici in Velenjskem gradu ter po zasebnih hišah v bližnji in daljni okolici. Marsi-

mesecih bilo preseljenih iz barak 26 družin. Da se pa izpraznjene barake še niso podrle je vzrok ta, ker so jih zasidle družine, katere so stanovale še v slabših stanovanjih. Naša naloga v bodoče bo ta, da prvenstveno pričnemo odstranjevati barake in to I., III., in IV. barako.

Ko smo pričeli preseljevati stranke iz nekaterih hiš in v te hiše naseljevati reševalce in gasilce, so se našli ljudje, ki so pričeli marsikaj zlobno sklepati in razširjati neobjektivno kritiko. Ti ljudje niso hoteli razumeti, da je potrebno naseliti te požrtvovalne tovariše v bližino rudnika, tovariše, ki so pripravljani ob vsakem času reševati človeška življenja in našo skupno imovino.

V zvezi s tem so padali očitki, da se selijo v nove stavbe sami »gospodje«. Ne vemo koga so s tem mislili, ker pri nas ni gospodov. Vsi smo člani kolektiva, ki po svoji službeni dolžnosti pri-

naj se raje posvetijo svojemu družinskemu življenju in gospodinjstvu.

Pri takih razpravah vidijo taki ljudje kot smo jih omenili malo prej samo sebe in svoje potrebe, ne vidijo pa onih, ki stanujejo v slabih in nezdruvljivih stanovanjih.

Stanovanjska komisija prosi vse prošnje stanovanj, naj se obračajo v stanovanjskih zadevah le v zato določenem času.

V intervencijah in odnosu do članov stanovanjske komisije in stanovanjskega referenta naj bodo stranke dostojne.

Na tem mestu moramo obsoditi vsiljivost T. J. iz barak Pesje, kateri se je tam vselil svojevoljno. Takšna samovoljnost je kaznivna in se bo postopalo po obstoječih predpisih. Potrebno je omeniti primer A. F., ki je brez predhodne informacije pripeljal svoje pohištvo z vagonom na želez. postajo in potem zahteval stanovanje, ki se mu iz objektivnih razlogov ni moglo dodeliti.

Neumestne so stalne intervencije pri upravnih organih, ki so zavzeti z reševanjem bolj važnih gospodarskih problemov. Stanovanjske probleme rešuje le komisija, ki je zato poverjena s strani delavskega sveta.

Stanovanjska komisija

NEKAJ NASVETOV ZA VOZAČE IN ŠOFERJE

Morda imaš prav, toda kaj imaš od tega, če si mrtev?

Raje deset minut prepozno, kakor 30 let prezgodaj v grob!

Obzirnost vozača dokazuje dobro vzgojo!

Sila pred pravico! V prometu konča pogosto s smrtjo, v bolnici ali zaporu.

Zdrava kost velja več kot sto prehitelih voz!

Vozi tako, kakor da je vozač vsakega avtomobila, ki ti pride nasproti, vinjen.

Pozor tudi pri zavarovanih železniških prehodih!

Saj ne moreš vedeti, če morda čuval ni zadremal.

Sreča je lahkomišleno dekle. Ne zanašaj se nanjo!

Kar oko vidi, verjame razum. To velja tudi v megli.

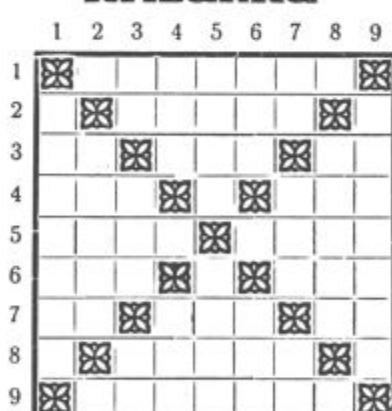
Sreča in steklo... včasih počti tudi pnevmatika.

Tukaj počiva Janez Prehitešek. Imel je prednost.

NAJMANJŠI ALARMNI APARAT ZA SLUČAJ POŽARA

Na londonski razstavi instrumentov in pomožnih aparatov je bil razstavljen zanimiv aparat za registriranje požarov. Aparat je sestavljen iz majhne celice z radioaktivnim elementom in ni večji od človeške pesti. Aparat se praktično sploh ne izrabi. Element napravi notranjost celice občutljivo za sleherni sled dima ali plina, ki se proizvaja pri gorenju. Čim aparat zazna dim, se zapre električni krog in ta se poveže s sistemom za alarm ter sproži alarmni zvonec.

Križanka

Navpično: 1. Nagrada. 2. Zgradba. 3. Kratica strokovne brošure — rodi drevo — mera za površino. 4. Del obraza — kipi. 5. Plevel — uporablja se pri postavljanju in napeljevanju elektrike. 6. Potreben je povsod — začetne tri črke imena starodavnega mesta. 7. Začetni črki imena in primka moža, ki ga obravnava v neki pesmi France Prešeren — ptič — začetni črki ruskega diplomata. 8. Breme. 9. Razpoloženje.

Vodoravno: 1. Pevski glasovi. 2. Produkt strdi. 3. Vzdihi — kratica države na zapadu (srbsk.). — kazalni zaimek. 4. Del glave — gozdni pevec. 5. Oče v srbohrvaščini (množina 4. skl.). 6. Vrsta srbsko — morská tvarina. 7. Kratica za vrsto lahke kovine — kipi — kratica imena in primka našega sindikalnega funkcionarja. 8. Dišava. 9. Hribi.

REŠITEV KRIŽANKE IZ ST. 10

Vodoravno: 1. Monsumi. 2. Ivan, bos. 3. Lo, t, st. 4. O, pes, O. 5. tanek. 6. O, ton, k. 7. so, r, ar. 8. asi, pek. Navpično: 1. Milo, osa. 2. ovo, t, os. 3. na, pat, i. 4. s, tenor. 5. Ub, sen, p. 6. nos, k, ae. 7. isto, Krk.

Otroci se vesele nove šole

NENAVADNA SPOSOBNOST ROČNEGA GASILNEGA APARATA

Ročni gasilni aparat se uporablja za gašenje začetnih požarov. Uporaba istega je že dovolj znana široki javnosti. Toda gasilni aparat je odigral že svojo izredno vlogo, ne da bi gasil požar.

Leta 1928 se je odpravila na severni tečaj z rakoplovom »Italia« ekspedicijski general Nobila. Nesreča je hotela, da se je rakoplov zrušil v bližini severnega tečaja ter se je 8-članska posadka znašla osamljena in brez pomoči na ledeni plošči. V tej neprijetni situaciji se je pojavil veliki beli medved in se pomikal proti prestrašeni posadki, da bi jo napadel. Iz ostankov razbitega rakoplova je molel živoredeče pobarvan ročni gasilni aparat, kateri se je medvedu zelo dopadel. Zgrabil ga je s prednjimi šapami, ogledoval ga je in obduševal tako, da je pozabil na nesrečno posadko generala Nobila. Ta trenutek

je izkoristil eden od članov posadke zgrabil za orožje ter usmrtil medveda. Tako je ročni gasilni aparat rešil življenje osmerim članom italijanske posadke.

OPERETA »PLANINSKA ROŽA«

Pred necelim mesecem je dramska sekcija velenjske »Svobode« ponovila živahno opereto Radovana Gobca. V njej so nastopali skoraj sami stari igralci, ki so peli vloge že pred enim letom in pol, ko je ta opereta bila postavljena prvič na oder. Tokrat je režiral tovarš Avgust Verdelj in se mu je posrečilo osvežiti ansambel z nekaj novimi močmi in zboljšati tempo samega dejanja na oderu.

Velenjčani so pri obeh predstavah zadnjega kotička napolnili dvorano.

S tem nastopom je bila letošnja gledališka sezona odprta in je pričakovati nadaljnjih predstav.

Rudniška kolonija v izgradnji

katero stanovanje je še mnogo slabše kot v barakah. Zato se ne smemo čuditi, če pritiskajo ti ljudje za vselitev v barake, da bi si s tem izboljšali svoje stanovanjske pogoje. Poleg tega pa smatrajo, da so barake »odskočna deska« za zidana stanovanja. Nekateri od teh že po nekaj tednih ali mesecih prično hoditi od A do Z in zahtevajo dodelitev drugega stanovanja. Med prosilci so tudi takšni, ki žive ločeno od svojih družin ali pa stanujejo z več družinami skupaj.

Ljudje, ki ne poznajo ali nočejo poznati težav, govore, da se iz barak ne preseljujejo v zidane stavbe. Tem ljudem lahko povemo, da je v preteklih

spavamo k uspehu našega podjetja. Povemo jim pa samo to, da stanuje v novih stavbah 31 uslužbencev (večinoma tehničnih) in 152 delavcev.

Vsa takšna govorenja so navadno plod živahnih debat »ženskih terenskih stanovanjskih komisij«. Zato apeliramo na družinske glavarje naj priporočajo svojim ženam naj prepustijo to skrb raje stanovanjski komisiji, ki ima vse-kakor boljši pregled kot one. Tovarišice

STEKLO PREVODNIK ELEKTRIČNEGA TOKA

Običajne vrste stekla kot jih poznamo so delni izolatorji (v mrzlem stanju) ter se kot takšne uporablja tudi za specialne svrhe, kot n. pr. v proizvodnji cevi.

Z mazanjem stekla z neko kovinsko, tanko, nevidljivo plastjo, je uspelo neki ameriški tvrdi izdelati steklo, ki prevaja električni tok. Vroče steklene plošče, katere pridejo iz valjarne, se premažejo s filmom kositrovega oksida debeline 0.0005 mm, ki je pri tej deb